

अक्षमेतिच्छेदः हेत्वितिपूर्ववत् ॥ २७ ॥ कथंचिदितिहेत्वहेतुभिरित्यर्थः ॥ २८ ॥ अपेक्षेत्युक्तेउत्तरयोर्हेयत्वमुक्तं ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ एवंशब्दादीनांश्रोत्रादीनांचित्रिगुणालकचित्तमात्रत्वमुक्तं चित्तत्यागेनैवगुणकरणविषयाणांत्यागोभवतीतिज्ञानायइदानींविद्यदादिभ्योऽनन्यत्वंशब्दश्रोत्रादीनामुच्यतेतत्त्वविलापनैवविलियेतदर्थं श्रोत्रमितिद्वाम्यां आकाशाश्रितंश्रोत्रंआकाशाख्यंभूतमेव कर्णशब्दकुल्यवच्छेदेननभसएवश्रोत्रत्वात् एवंश्रोत्राश्रितःशब्दोपिपरंपरयाभूतमेव एवंसतिशब्दविज्ञानेउभयव्योमश्रोत्रेविज्ञानस्यविषयौन नहिशब्दंजानताश्रोत्राकाशावपिज्ञायेततत्संज्ञातावेवतीभवेतांकिनश्छिनमित्याशंक्याह इतरस्यविज्ञानादन्यस्याज्ञानस्यवाविषयौश्रोत्राकाशौनभवतः शब्दस्यतदुभयानन्यत्वात् नहिघटरूपादिवदाश्रयान्निष्कृत्योःशब्दश्रोत्रयोराकाशगुणकार्ययोर्पदहणंन विलापनंवाकर्तुंशक्यं तस्मात्श्रोत्रादिप्रविलापनैवतदनन्यस्यशब्दाकाशादेरपिप्रविलापनंयुक्तं श्रोत्रादीनांचित्तादनन्यत्वात् तानिशब्दाकाशादीन्यपिस्मरणात्मकंचित्तमेव चित्तमपिमनसोऽप्यवसाया

अतुष्टिःपरितापश्चशोकोलोभस्तथाऽक्षमा ॥ लिंगानिरजसस्तानिदृश्यंतेहेत्वहेतुतः ॥ २७ ॥ अविवेकस्तथामोहःप्रमादःस्वप्नतंद्रिता ॥ कथंचिदपिवर्ततेवि
विधास्तामसागुणाः ॥ २८ ॥ अत्रयत्नीतिसंयुक्तंकायेमनसिवाभवेत् ॥ वर्ततेसाल्विकोभावइत्यपेक्षेततत्तथा ॥ २९ ॥ यत्त्वसंतोषसंयुक्तमप्रीतिकरमालमनः ॥
प्रवृत्तरजइत्येवंतस्तदपिचिंतयेत् ॥ ३० ॥ अथयन्मोहसंयुक्तंकायेमनसिवाभवेत् ॥ अप्रतर्क्यमविज्ञेयंतमस्तदुपधारयेत् ॥ ३१ ॥ श्रोत्रंव्योमाश्रितंभूतंश
ब्दःश्रोत्रंसमाश्रितः ॥ नोभयंशब्दविज्ञानेविज्ञानस्येतरस्यवा ॥ ३२ ॥ एवंत्वक्क्षुषीजिह्वानासिकाचेतिपंचमी ॥ स्पृशेरूपरसेगंधेनानिचेतोमनश्चतत् ॥ ३३ ॥
स्वकर्मयुगपद्भावोदशस्वेतेषुतिष्ठति ॥ चित्तमेकादशंविद्धिबुद्धिर्द्वादशमीभवेत् ॥ ३४ ॥

त्वकादनन्यदितिधीमात्रं सर्वमनसिलीनेलीनंभवतीत्यर्थः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ सर्वेषामनोमात्रत्वेयुक्तिमाह स्वकर्मैति एतेषुदशसुविषयेद्रियपंचकद्वयेएकादशंचित्तमनुगतंतिष्ठतीतिविद्धि घटशरावादिष्विवमृ
त्त्वा अत्रहेतुः स्वकर्मयुगपद्भावइति पंचम्यर्थेप्रथमा स्वेषांद्रियविषयाणांकर्मणिश्रवणस्पर्शनदर्शनादीनितेषांयौगपद्यात् सुप्तोत्थितमात्रस्यपुंसोलब्धात्मकंमनोयुगपदुपस्थितान्शब्दादीननुभवति तच्चेते
षांमनआत्मकत्वाभावेनसंगच्छते उपादानं हिस्वकार्यैर्युगपत्संगतंभवति अनुपादानंतुक्रमेणेतिस्पष्टं येतुयुगपज्जानानुपलब्धिर्मनसोल्लिगमितिज्ञानाद्यौगपद्येवानुपादानस्यमनसःसाधकंलिगमाहुस्तेषांगंगा
ज्जदनिमग्नस्ययुगपत्सर्वीगिणशैत्यानुभवेनहेतोर्बाधइत्यास्तांतावत् चित्तस्यापिबुद्धिर्द्वादशमीद्वादशी आर्षोमद्रूपत्ययः ॥ ३४ ॥